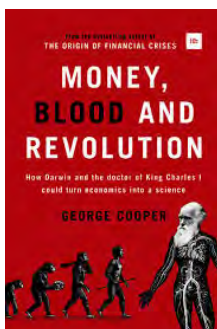

Money, Blood and Revolution door George Cooper

Review door Bernard Janssen, Private Banker ING

Harriman House Ltd
Groot-Brittannië 2014
ISBN 9780857193896

Het is een bekende grap onder economen die stelt dat de examenvragen elk jaar hetzelfde zijn, maar de juiste antwoorden steeds anders. George Cooper, de auteur van 'Money, Blood and Revolution', zet met dergelijke ridicule anekdotes de lezer op scherp.

Hij probeert met zijn boek een paradigmaverandering te weeg te brengen in ons denken over de economie en financiële markten. Cooper is van mening dat het economisch denken in een diepe crisis zit en dat er een revolutie nodig is op basis van een nieuwe denkwijze. Hij baseert zijn betoog op het fundament van een van de grootste denkers van de 20^e eeuw, Thomas Kuhn, die de term 'Paradigm Shift' in de wetenschap introduceerde. Kuhn constateerde dat er een patroon bestaat in de wijze waarop wetenschappelijke revoluties tot stand komen. Na de aanvankelijke ontdekking (zoals die van Copernicus, Galileo Galilei of Darwin), ontstaat een patroon van ontkennen, afwijzen en zo mogelijk verfijnen van de bestaande theorie door de gevestigde orde. Acceptatie van de nieuwe denkwijze wordt pas door nieuwe generaties denkers omarmd.

Cooper toont in zijn boek aan, dat er ook in ons economisch denken een dergelijk symptomatisch patroon is. Keer op keer wordt er aangetoond dat oude theorieën niet volstaan en toch gaan we bij gebrek aan beter door met wat we hebben of wordt geprobeerd bestaande theorieën aan te scherpen. Eigenlijk zijn we onszelf in veel opzichten nog steeds economisch aan het aderen. Het feit dat Eugene Fama en Robert Shiller, twee heren met zeer verschillende ideeën over de financiële wereld, beiden de Nobelprijs ontvangen in hetzelfde jaar is volgens Cooper een onderschrijving van zijn betoog.

De symptomen die hij beschrijft zijn onder meer:

1. Het denken over economie is door de jaren heen uiteengevallen in verschillende 'scholen' die elkaars denkwijzen niet verdragen.
2. De discussies over economie zijn zo uit elkaar gegroeid, dat ze niet meer op dezelfde gronden te vergelijken zijn.
3. Dezelfde mathematische modellen worden steeds gebruikt en aangescherpt door ze ingewikkelder te maken.
4. Afhankelijk van het politieke en economische tij worden er bepaalde scholen, Monetaristen, Libertijnen of Keynesianen, als beleidsbepalend aangehaald, zonder dat hier een wetenschappelijke consensus over is. (Denk hierbij aan Alan Greenspan, de man die 20 jaar lang de Federal Reserve voorzat en erkende de kredietcrisis voor onmogelijk te hebben gehouden.....)

Cooper betwist de verschillende scholen die op een of andere wijze uitgaan van een inherent equilibrium in de economie. Conform het economisch Darwinisme, leven we volgens Cooper in een 'The winner takes all'- economie, als er niet wordt bijgestuurd. Zonder ingrijpen zouden we leven in een feodaal stelsel, van 'haves and have nots'. Hij pleit ervoor om een circulaire economie te maken. Een economie waarbij met belasting op rendement een herverdeling van vermogen plaatsvindt, met als gevolg dat de onderkant van de welvaartspiramide geld kan uitgeven ten behoeve van de winstgevendheid van ondernemingen. Zo ziet hij een perfect huwelijk tussen democratische noden van herverdeling en Darwinistische competitie. Niet omdat dat zijn politieke voorkeur heeft, maar omdat het simpelweg tot een hogere welvaart leidt. Cooper heeft niet het ei van Columbus. Hij komt niet met nieuwe feiten. Wat hij wel doet, is een sterk pleidooi neerzetten om uit het bekende denkpatroon te komen. De paradigmaverandering.

Ik zou daarin nog verder willen gaan. Aangezien al het leven op aarde en dus ook onze maatschappij op energiewetten is gebaseerd, waarom zouden economie en financiële markten dan niet op enige wijze aan de energiewetten gehoorzamen en dan specifiek de thermodynamica? Dit had econoom en Nobelprijswinnaar Paul Samuelson ook bedacht in zijn proefschrift "Foundations of Economic Analysis" uit 1947. Thermodynamica kent een aantal energiewetten, die de omzetting van warmte (energie) in nuttige arbeid omschrijven. Ook Coopers oplossing, de circulaire economie, past in deze thermodynamische visie. 'Econophysics', de discipline die uitgaat van een thermodynamische economie, leidt dus tot vele nieuwe inzichten en verklaart veel van wat we in de huidige economie en markten zien. Dit kan dus ook de belegger helpen, omdat het de financiële markten in sommige opzichten voorspelbaarder maakt.

Het lezen van 'Money, Blood and Revolution' geeft je een zet in de goede denkrichting. Als je dit boek gelezen hebt, kun je niet meer terug naar je werk en doen alsof alles hetzelfde is. ■

Oproep

Bernard Janssen zoekt VBA-leden die zich aangesproken voelen door het concept van Econophysics en zich er meer in willen verdiepen. Neem bij interesse dan contact op via mail: bernard.janssen@ing.nl.